

Posudek bakalářské práce p. Dominika Hajdy *Pohled druhého jako transcendence mojí svobody*

Doc. PhDr. Ladislav Benyovszky, CSc

Práce p. Hajdy sleduje místo (pohledu) druhého v Sartrově ontologickém založení člověka. Analyzuje je především na základě fundamentálního Sartrova díla *L'Être et Néant* z roku 1943 a slavné studie *Existencialismus je humanismus* z roku 1946, metodicky se nechává vést především známou tezí *existence předchází esenci* (míní se: ohledně jednoho specifického jsoucná, totiž člověka). Zprvu se autor soustředí na představení Sartrova pojetí existence jako takové a v popředí proto stojí filosofická dedukce motivů projekt, svoboda, odpovědnost, úzkost, praxis atd., v druhé části se sleduje konstituce druhého a prim proto hrají motivy reflexivního a prereflexivního vědomí, studu, pohledu, a transcendence vědomí.

Ohledně *bezprostředního* předvedení vytýčeného tématu, tedy seznámení s tím, co míní Sartre existencí a jak k ní náleží motiv druhého mám autorovu práci za výbornou, přehlednou a psanou navíc poměrně jasným způsobem. Za slabší mám stránku interpretativně- výzkumnou. Jestliže např. již v úvodních pasážích (s. 4 např.) píšeme o „fakticitě našeho vědomí“, měli bychom uvážit, že moderní pojem *existence* povětšinou, nikoli však u Sartra, nahraňuje a nikoli označuje motiv vědomí *coby vědomého bytí* (Bewusst-sein), který klasika (především Hegel) dobře zná a analyzuje v jeho finální (pohyb účelu) struktuře, a že se tedy Sartre pohybuje (vědomě či nevědomě) na známé půdě reflexivních struktur vědomí a sebevědomí, a navíc – když toto víme, všimneme si - terminologií (bytí o sobě, bytí pro sebe, reflexivní a prereflexivní vědomí atd.) s hegelovskými představami. Podobně teze *existence předchází esenci* zazní ve své závažnosti až tehdy, když víme (a v práci uvedeme) tezi ...*essentia involvit existentiam* .. víme odkud je, kam patří a jaké jsou její důsledky..., když víme, že zprostředkované (Jean Beaufret) reakce se na zmíněnou studii Sartrovi dostalo ze strany Heideggera (Dopis o humanismu), kterého si *coby existencialismus* „ateistický“ též výkladově přisvojil.

Vím, že tato „výkladově-interpretační“ stránka, má-li být komplexní, asi přesahuje možnosti bakalářské práce, vím že autor se explicitně hájí tím, že nebude dělat žádné „komparace“. Není třeba, jen je třeba vědět že zachytit přesně „bezprostřední vizáž“ nemusí ještě znamenat se s tím co věc je vyrovnat. Proto to upozornění.

Autor by si také měl dát pozor na jazyk originálu (opakovaně je slavná Sartrova teze psána chybně) a techniku odkazu (je třeba v odkazu odlišit spoluautora a překladatele, jinak to vypadá komicky).

Především díky charakteru plnění základního úkolu práce a schopnosti jasného a logického filosofického výrazu navrhuji hodnotit práci v rozmezí *výborná – velmi dobrá* dle průběhu obhajoby. Na obhajobě bych přivítal diskusi o *věcné naléhavosti otázky po druhém v Sartrově konceptu existence* (je věcná?, není spíše jen vnějšně přinesená Barbarasem?)

24.8. 2022

Benyovszky